

Příběh paní Matějové

Jedno páteční dubnové odpoledne jsme se po škole vydali na jih do malého města Sedlčany. Po vyčerpávající cestě autobusem jsme nakonec usedli do křesel v obývacím pokoji a požádali jsme paní Matějovou, aby nám převyprávěla svůj životní příběh.

Paní Zdena Matějová se narodila roku 1934, letos jí bude 81 let. Narodila se v Kamýku nad Vltavou, tam žila do svých dvou let. Pak se s rodiči přestěhovala do Sedlce, kde prožila dětství.

„To dětství bylo krásné, ale najednou přišel Hitler a druhá světová válka. Ta ze začátku nevypadala nijak zle, protože nejdříve obsazoval Polsko a jiné státy. Nakonec došlo i na Československo. Bylo to období těžké hlavně pro dospělé lidi, my jako děti jsme to tolik nevnímali. Ještě jsme pořád chodili do školy a zatím byl dostatek jídlo.“

Zatím se všechno zdálo být v pořádku. Když Zdeně Matějové bylo osm let, situace se začala vyhrcovat. Nebyly potraviny, ani základní potřebné věci. Pak nastal odsun Židů. Všechny obchody v Sedlci vlastnili Židé, kteří byli odsunuti do koncentračních táborů. Pomalu ubíhal čas. K nákupu potravin sloužily potravinové lístky. Příklad chleba byl 200 g týdně na osobu. Na vesnicích se jídlo shánělo lépe, než ve velkých městech. Její rodina chovala ve sklepě husu, krmili jí šiškami a maminka měla strach, aby se husa neprozradila kejháním.

Doma měli rádio – Krystalku. Celá rodina poslouchala vysílání z Londýna, kde sídlila exilová vláda. Vysílání z Londýna bylo zakázané poslouchat. Kontrola hlídala, jestli lidé zákaz neporušují. To, že přijde hlídka, se vědělo vždy dva dny předem. Když kontrola někoho chytila, byl popraven bez jakéhokoli soudu.

Dva roky před koncem války zavřeli školy. V sedlecké škole byly jednotky SS (Hitlerova elita), a proto děti chodily do Jetřichovic. Roku 1945 chodily do školy málo nebo vůbec.

Když v Praze začalo povstání, všichni věděli, že bude konec války, zato Němci páchali v tu dobu největší zlo. V Sedlci vypálili školu. Obyvatelé se rozutekli do okolních měst a vesnic. Kdo se kolem jen mihnul, toho zastřelili nebo zavřeli a mučili.

„Bylo to ošklivé, protože oni je mučili. A na to si špatně vzpomínám. Oni jim trhali nehty, dloubali oči... Mučení lidé si museli vykopat jámu, do které byli po popravení vhozeni. Když se jáma otevřela, chce se mi brečet, tak se přišlo na to, že ti lidé byli takhle mučení. Bylo to smutný, bylo to smutný.“

Židé, co byli odsunuti do koncentračních táborů se nevrátili, protože zahynuli. Zdena Matějová chodila do třídy s Alenkou z židovské rodiny. Jednoho dne však Alenka nepřišla do školy. Zdena Matějová ji už nikdy v životě nespatriła.

„Byla to židovská rodina. Měli obchod s látkami. Alenka se mnou chodila do třídy, a protože jsme bydleli blízko sebe tak jsme se kamarádili. Bohužel také zahynula v tom koncentračním táboře. Bylo to ošklivé a mám od ní medailonek. Nechci na to myslet.“

Zdena Matějová chodila po válce čtyři roky do měšťanské školy. Když ji vychodila, nastoupila do obchodní školy v Táboře. Po škole šla pracovat do spořitelny, dále do banky. Její otec měl soukromou stavitelskou firmu, kterou v roce 1948 musel zavřít. Odešel pracovat do mlékárny. Její matka nebyla zaměstnaná, byla doma a starala se o rodinu a domácnost. Zdena Matějová byla jedináček.

V roce 1960 se v Sedlčanech zavřela banka a paní Matějová šla pracovat na Státní statek. Roku 1970 jí bylo 36 let a měla těžkou nehodu. Byla dlouho nemocná a dostala invalidní důchod. Poté pracovala v rámci možností, kde se dalo, ale vždy jen nárazově. Její muž zemřel na leukémii roku 1986. Manželé neměli děti.

Paní Matějová nám na závěr naší návštěvy ukázala medailonek, který dostala od židovské dívky Alenky.

Byli jsme moc rádi, že jsme se setkali právě s paní Matějovou. Byla moc milá. V rozhovoru s ní jsme se přenesli do jejího těžkého života a do doby, kdy prožila své dětství.

